

Henkilö katsotaan **rikoksen uhriksi**, jos hän on kärsinyt vahinkoa eli jos hän on esimerkiksi loukkaantunut tai hänen omaisuutensa on vahingoittunut tai varastettu sellaisen teon johdosta, joka katsotaan kansallisessa laissa rikokseksi. Laissa taataan rikoksen uhrille tietyt yksilölliset oikeudet ennen oikeudenkäyntiä, oikeudenkäynnin aikana ja sen jälkeen.

Luxemburgissa rikosprosessissa on kaksi vaihetta: rikostutkinta ja oikeudenkäynti. Rikostutkinnan suorittaa yleensä poliisi tai tutkintatuomari tai nämä yhdessä. Kun rikostutkinta on valmistunut, asia siirretään tuomioistuimen jaostokäsittelyyn. Jaostokäsittelyssä päätetään, annetaanko asia oikeuden käsiteltäväksi vai päätetäänkö sen käsittely tässä vaiheessa.

Jos asia siirretään oikeuteen, tuomioistuin pitää istunnon, jossa se käsittelee kerätyt todisteet ja ratkaisee, onko syytetty syyllinen. Jos syytetty todetaan syylliseksi, tuomioistuin tuomitsee hänet ja määrää rangaistuksen. Jos näyttö ei riitä vastaajan syyllisyyden toteamiseen, tuomioistuin vapauttaa vastaajan. Seuraavilla sivuilla kuvataan menettelyn eri vaiheita ja uhrin oikeuksia **rikostutkinnan aikana**, **oikeudenkäynnin aikana** ja **ensimmäisen oikeudenkäynnin päättyttyä**. Lisätietoja rikoksen uhrille tarjolla olevasta avusta ja tuesta löytyy **täältä**.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

4 - Korvaus

5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

1 – UHRIN OIKEUDET RIKOSTUTKINNASSA

Miten ja mihin voin ilmoittaa rikoksesta?

Miten saan tietoa viranomaisten toiminnasta?

Miten voin osallistua rikoksen tutkintaan?

Mitkä ovat oikeuteni todistajana?

Olen alaikäinen. Onko minulla lisäoikeuksia?

Mitä tietoja saan poliisilta tai uhrin tukijärjestöiltä rikostutkinnan aikana?

Voinko saada oikeusapua?

Jos olen vaarassa, voinko saada suojelua?

Mitä palveluja ja apua saan rikostutkinnan aikana?

Onko rikoksen tekijän ja uhrin välillä mahdollista tehdä sovinto tai aloittaa sovittelu?

Kuinka asian käsittely jatkuu tutkinnan päättyttyä?

Voinko hakea muutosta, jos asian käsittely lopetetaan ilman oikeudenkäyntiä?

Kuinka ulkomaalaisen oikeuksia ja etuja suojellaan?

Lisätietoja

Miten ja mihin voin ilmoittaa rikoksesta?

Rikoksen uhri voi tehdä **rikosilmoituksen**:

poliisille;

suoraan syyttäjälle.

Kuka tahansa voi tehdä rikosilmoituksen, mutta jos uhri haluaa osallistua oikeudenkäyntiin asianomistajana, on hänen tehtävä rikosilmoitus henkilökohtaisesti tai asianajajan välityksellä.

Rikoksentehtäjä voidaan haastaa myös suoraan poliisituomioistuimeen (*tribunal de police*) tai asian nopeutetussa menettelyssä käsittelevään piirituomioistuimeen (*tribunal d'arrondissement*) jaostoon.

Rikosilmoitus on tehtävä jollakin Luxemburgin virallisista kielistä, joita ovat luxemburg, ranska ja saksa. Jos rikoksen uhri ei osaa mitään näistä kielistä, hänellä on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen. Rikosilmoitus tehdään kirjallisesti, se on vapaamuotoinen ja sen on sisällettävä seuraavat tiedot:

- uhrin nimi, syntymäaika, ammatti ja osoite
- kuvaus tosiseikoista
- kuvaus aiheutuneesta vahingosta.

Rikosilmoituksen tekemisen määräaika vaihtelee vuodesta kymmeneen vuoteen ja riippuu siitä, millainen **rikos (1)** on kyseessä.

Miten saan tietoa viranomaisten toiminnasta?

Kun rikosilmoitus tehdään poliisille, poliisi antaa rikosilmoituksesta maksuttoman jäljennöksen välittömästi tai kuukauden kuluessa sen tekemisestä. Uhri tai hänen asianajajansa voi tiedustella asian etenemisestä puhelimitse tai kirjeitse.

Kun rikosilmoitus tehdään syyttäjälle, rikosilmoitukselle annetaan viitenumero, jonka avulla uhri tai hänen asianajajansa voi tiedustella asian etenemisestä. Syyttäjä ilmoittaa asian käsittelyn etenemisestä rikosilmoituksen tekijälle **18 kuukauden** kuluessa rikosilmoituksen jättämisestä myös siinä tapauksessa, että asian käsittely on päättynyt. Hän ilmoittaa myös mahdollisen päättymisen syyt.

Asian käsittelevää tuomioistuinta voi pyytää tekemään rikostutkinnan tai määräämään omaisuutta tai varoja hukkaamiskieltoon.

Miten voin osallistua rikoksen tutkintaan?

Rikoksen tutkintaan voi osallistua uhrina, jolla ei ole erityistä asemaa rikosoikeudenkäyntimenettelyssä, tai asianomistajana. Asianomistajana uhri voi vaatia rikosentekijältä korvausta ja hänellä on muutamia ylimääräisiä oikeuksia pelkän uhrin asemaan verrattuna. Uhrin ei tarvitse asianomistajanakaan näyttää toteen mitään rikokseen liittyviä seikkoja. Hänen on vain annettava tiedot rikoksen tosiseikoista ja niiden suhteesta uhrille aiheutuneeseen vahinkoon.

Rikoksen **uhrilla** on seuraavat oikeudet:

Rikostutkintaviranomaiset (2) – poliisin rikostutkintayksikkö tai tutkintatuomari – voivat kuulla uhria uhrin osaamalla kielellä ja käyttää uhrin hallussa olevia asiakirjoja.

Uhrin lausunto voidaan nauhoittaa tai videoida uhrin tai hänen asianajajansa suostumuksella syyttäjän annettua tähän luvan, niin ettei uhrin tarvitse toistaa järkyttävää tapahtumaa useita kertoja menettelyn aikana.

Uhrilla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen, jos hän ei osaa mitään Luxemburgin virallisista kielistä.

Uhria voi edustaa asianajaja.

Uhri voi saada maksutta jäljennöksen lausunnostaan välittömästi tai kuukauden kuluessa kuulemisesta.

Uhri voi pyytää merkityksellisiä asiakirjoja liitettäväksi tutkinta-aineistoon.

Uhri voi olla läsnä tutkintatuomarin menettelyissä asianomistajana.

Jos prosessia ei aloiteta, uhri voi esittää ylimmälle syyttäjälle (*Procureur Général*) pyynnön siitä, että syyttäjälaitos suorittaa rikostutkinnan.

Asianomistajalla on oikeus

osallistua tutkintatuomarin suorittamaan rikostutkintaan

pyytää tuomaria suorittamaan lisätutkinnan

valittaa vaateisiinsa vaikuttavista rikostutkintaan liittyvistä toimista muutoksenhakutuomioistuimeen (*cour d'appel*), joka käsittelee asian suljetuin ovin tulla kuulluksi vain pyynnöstä

esittää tarvittaessa näyttöä syytettyä vastaan

tarkastella asianajajan kanssa tutkinta-aineistoa tutkintatuomarin toimistossa epäillyn ensimmäisen kuulemisen jälkeen päivää ennen mahdollisia lisätoimia

pyytää tutkintatuomaria lähettämään tutkinta-aineistoon sisältyvät asiakirjat itselleen

saada jäljennös tutkinta-aineistosta rikostutkinnan päätyttyä

pyytää asiantuntijan lausuntoa, todistajien kuulemista ja takavarikoidun omaisuuden palauttamista

osallistua rikospaikkatutkintaan

pyytää väliaikaista korvausta aiheutuneesta vahingosta.

Mitkä ovat oikeuteni todistajana?

Jos henkilö kutsutaan kuultavaksi **todistajana**, hänen on saavuttava poliisin rikostutkintayksikköön tai tutkintatuomarin luo ja kerrottava kaikki tietonsa tapahtumasta. Todistaja voi antaa lausuntonsa osaamallaan kielellä.

Todistajanlausunto voidaan nauhoittaa tai videoida todistajan suostumuksella, jottei todistajan tarvitse toistaa useita kertoja järkytystä aiheuttavaa rikosta, jonka uhriksi hän on joutunut tai jota hän on todistanut.

Olen alaikäinen. Onko minulla lisäoikeuksia?

Alaikäisellä on enemmän oikeuksia:

Alaikäiseen kohdistuneissa itsensä paljastamisen, raiskauksen, ihmiskaupan, seksuaalisen hyväksikäytön, tapon, pahoinpitelyn, hyväksikäytön ja huumausainien kaltaisissa **rikoksissa (1)** määräaika, jonka jälkeen syytettyä ei voida enää nostaa, alkaa kulua vasta uhrin tultua täysi-ikäiseksi.

Jos alaikäisen edun toteutumista ei ole varmistamassa vähintään yksi alaikäistä edustava asianajaja, alaikäisellä on oikeus syyttäjän tai tutkintatuomarin nimittämään edunvalvojaan. Alaikäisen edunvalvoja varmistaa alaikäisen etujen suojelun ja käyttää alaikäisen oikeuksia asianomistajana.

Alaikäisellä on oikeus saada tieto rikosoikeudenkäyntimenettelyn aloittamisesta ja hänen asianajajilleen tai edunvalvojalleen annettua oikeudesta olla asianomistajana.

Alaikäisellä on oikeus saada syyttäjän luvalla lausuntonsa nauhoitettua tai videokuvattua asianajajan tai edunvalvojan annettua suostumuksensa, jottei alaikäisen tarvitse toistaa järkyttävää tapahtumaa useita kertoja menettelyn kuluessa. Nauhoittaminen on pakollista itsensä paljastamista tai raiskausta, prostituutiota, hyväksikäyttöä, ihmiskauppaa, murhaa, tappoa, pahoinpitelyä ja väkivaltaa koskevissa rikoksissa, ellei syyttäjä toisin päättää alaikäisen tai tämän edustajan vastustettua asiaa.

Alaikäisellä on oikeus saada haluamansa aikuinen mukaan kuulemisiin, ellei syyttäjä päättää toisin alaikäisen edun tai totuuden paljastamisen edun nimissä.

Mitä tietoja saan poliisilta tai uhrin tukijärjestöiltä rikostutkinnan aikana?

Poliisi kertoo uhrille uhrin ymmärtämällä kielellä

pyydettyä rikostutkinnan aloittamisesta

uhrin oikeudesta saada apua rikoksen uhreja avustavilta organisaatioilta

uhrin oikeudesta saada korvausta kärsitystä vahingosta

uhrin oikeudesta saada oikeusapua laissa säädetyin edellytyksin

asian käsittelyn päättämisestä ilman jatkotoimia sekä syyt asian käsittelyn päättämiseen.

Tutkintatuomari kertoo asianomistajalle toimenpiteistä, joita aikoo toteuttaa, etenkin jos hän aikoo vieraila rikospaikalla.

Voinko saada oikeusapua?

Jos varat eivät riitä eikä taatun vähimmäistulon edellytys täyty, on uhrilla oikeus asianajajaliiton (*Conseil de l'ordre des avocats*) järjestämään maksuttomaan oikeusapuun. Maksutonta oikeusapua voi saada halutessaan henkilö, joka on

- Luxemburgin kansalainen
- ulkomaan kansalainen, joilla on sijoittautumislupa maahan
- EU:n jäsenvaltion kansalainen
- kolmannen maan kansalainen, joilla on oikeus oikeusapuun Luxemburgissa kansainvälisen sopimuksen mukaisesti.

Varoihin luetaan mukaan henkilön bruttotulot sekä samassa taloudessa elävien varat. Varojen puutteen ohella maksutonta oikeusapua voidaan antaa myös muista vakavista syistä, jotka liittyvät henkilön sosiaaliseen tai aineelliseen tilanteeseen taikka perhetilanteeseen.

Jos olen vaarassa, voinko saada suojelua?

Uhria voidaan suojella siten, että tutkintatuomari määrää epäillyn vangittavaksi, jos

rikoksesta voidaan määrätä vähintään kahden vuoden vankeusrangaistus ja erityisesti jos

on vaara, että epäilty tekee uuden rikoksen.

Mitä palveluja ja apua saan rikostutkinnan aikana?

Uhrilla on oikeus saada apua erilaisilta [rikoksen uhrien tukipalveluilta](#). Valtio antaa tukea syyttäjänlaitoksen yhteydessä toimivan rikoksen uhrien tukikeskuksen (Service d'aide aux victimes) kautta. Uhrien tukikeskus ottaa uhrit vastaan ja tarjoaa heille maksutta sosiaalista, psykologista ja oikeudellista apua. Myös muutamat kansalaisjärjestöt antavat apua esimerkiksi väkivallan uhreiksi joutuneille naisille ja lapsille tai vammaisille.

Palvelevia puhelimia on kaksi: yksi yleisesti rikoksen uhreille tarkoitettu (+352 475821-628/627) ja yksi lapsille ja nuorille tarkoitettu (+352 12345).

Uhri voi saada lääketieteellistä hoitoa, mutta se on maksullista, ellei voimassa olevaa sairausvakuutusta ole. EU:n 27 jäsenvaltion, Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaiset voivat hyödyntää [eurooppalaista sairaanhoitokorttia](#).

Onko rikoksen tekijän ja uhrin välillä mahdollista tehdä sovinto tai aloittaa sovittelu?

Sovittelu rikosentekijän ja uhrin välillä on mahdollista vain ennen syytteen nostamista. Syyttäjä voi päättää, sopiiko sovittelumenettely tilanteeseen, varmistetaanko sillä uhrin kärsimän vahingon korvaaminen, korjautuvatko rikoksesta aiheutuneet ongelmat ja pystyykö rikosentekijä sovittamaan näin rikoksensa. Sovittelu ei ole mahdollista, jos rikosentekijä ja uhri asuvat yhdessä.

Kuinka asian käsittely jatkuu tutkinnan päätyttyä?

Kun tutkintatuomari päättää rikostutkinnan, asia siirtyy jaostokäsittelyyn (chambre du conseil). Jaostokäsittelyssä päätetään, lopetetaanko rikostutkinta ja siirretäänkö asia oikeuden käsiteltäväksi. Jaostokäsittelyssä asia voidaan päättää siirtää oikeuden käsiteltäväksi tai olla siirtämättä, jos teko ei ole rikos, jos rikosentekijä ei ole tiedossa tai jos epäiltyä vastaan ei ole riittävästi näyttöä.

Voinko hakea muutosta, jos asian käsittely lopetetaan ilman oikeudenkäyntiä?

Jos jaostokäsittelyssä päätetään, ettei rikosasiaa viedä oikeuteen, uhri voi valittaa päätöksestä muutoksenhakutuomioistuimen jaostoon.

Uhrilla on oikeus esittää jaostolle lyhyitä kirjallisia pyyntöjä ja lausuntoja.

Jos asia hylätään muutoksenhakutuomioistuimen jaostokäsittelyssä pelkästään tosiseikkojen perusteella, ei oikeuskysymysten perusteella, uhri voi viedä asian yleiseen tuomioistuimeen saadakseen korvauksen kärsimästään vahingosta.

Jos syyttäjä päättää lopettaa asian käsittelyn ilman jatkotoimia, uhri voi asianomistajana ottaa yhteyttä tutkintatuomariin tai tuomioistuimeen (poliisituomioistuimeen, piirituomioistuimeen tai piirituomioistuimen rikosjaostoon) ja haastaa rikosentekijän suoraan.

Uhri voi luopua olemasta asianomistaja missä tahansa menettelyn vaiheesta, mutta syytteen ajamista ei voi lopettaa, ellei kyseessä ole kunnianloukkauksen ja herjauksen kaltainen rikos.

Uhri, joka ei ole asianomistaja, voi peruuttaa vaateensa, mutta yleensä syyttäjä jatkaa syytteen ajamista.

Kuinka ulkomaalaisen oikeuksia ja etuja suojellaan?

Ulkomaalaisella on seuraavat lisäoikeudet:

oikeus maksuttomaan tulkaukseen, jos ei osaa mitään Luxemburgin virallisista kielistä, jotka ovat luxemburg, ranska ja saksa

oikeus maksuttomaan oikeusapuun, jos varoja ei ole riittävästi ja ulkomaalaisella henkilöllä on sijoittautumislupa Luxemburgiin tai hän on EU:n jäsenvaltion kansalainen tai kolmannen maan kansalainen, jolla on oikeus saada oikeusapua Luxemburgissa kansainvälisen sopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja

Rikostutkintalaki (*Code d'Instruction Criminelle*) – [ranskaksi](#)

Asianajajan ammatista 10. elokuuta 1991 annettu laki (*Loi sur la profession d'avocat*) – [ranskaksi](#)

Huomautuksia:

1. Rikoslajit

Luxemburgissa rikokset jaotellaan kolmeen lajiin niiden vakavuuden perusteella. Kullekin rikoslajille on määritetty oma vanhenemisaikansa, jonka kuluttua rikosoikeudenkäyntimenettelyä ei voida enää aloittaa:

Vakavasta rikoksesta ei voida nostaa enää syytettä, kun rikoksen tekohetkestä tai viranomaisen viimeksi toteuttamasta tutkintatoimesta on kulunut kymmenen vuotta. Alaikäiseen kohdistuvan itsensä paljastamisen, raiskauksen tai ihmiskaupan kaltaisissa rikoksissa vanhenemisaika alkaa kuitenkin kuluu vasta alaikäisen tullessa täysi-ikäiseksi.

Rikoksesta ei voida nostaa enää syytettä, kun rikoksen tekohetkestä tai viranomaisen viimeksi toteuttamasta tutkintatoimesta on kulunut viisi vuotta.

Alaikäiseen kohdistuneen seksuaalisen hyväksikäytön, tapon, pahoinpitelyn, hyväksikäytön tai huumaamisen kaltaisissa rikoksissa vanhenemisaika alkaa kuitenkin kuluu vasta alaikäisen tullessa täysi-ikäiseksi.

Lievästä rikoksesta on nostettava syyte 12 kuukauden kuluessa rikoksen tekohetkestä.

2. Rikostutkintaviranomaiset

Polliisin rikostutkintayksikkö toimii syyttäjän alaisuudessa ja vastaa rikoksen toteen näyttämisestä, todisteiden keruusta ja rikoksen tekijöiden etsinnästä, kunnes alustava oikeustutkinta alkaa. Tämän jälkeen se noudattaa tutkintatuomioistuimen määräyksiä.

Tutkintatuomari johtaa oikeustutkintaa, jota ei voida aloittaa, ennen kuin tutkintatuomari saa syyttäjältä syytekirjelmän tai ilmoituksen, johon uhri on liitetty asianomistajana. Jos tutkintatuomari ei pysty suorittamaan tutkintaa itse, hän voi pyytää poliisin rikostutkintayksikön virkamiehiä suorittamaan osan tutkinnasta.

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

2 – UHRIN OIKEUDET OIKEUDENKÄYNNIN AIKANA

Miten voin osallistua oikeudenkäyntiin?

Mitkä ovat oikeuteni todistajana?

Olen alaikäinen. Onko minulla lisäoikeuksia?

Miten saan oikeusapua?

Jos olen vaarassa, voinko saada suojelua?

Miten voin vaatia vahingonkorvausta rikosentekijältä tai saada korvausta valtiolta?

Onko rikoksen tekijän ja uhrin välillä mahdollista tehdä sovinto tai aloittaa sovittelu?

Kuinka ulkomaalaisen oikeuksia ja etuja suojellaan?

Lisätietoja

Miten voin osallistua oikeudenkäyntiin?

Rikoksen uhri voi osallistua oikeudenkäyntiin pelkästään uhrina ilman erityistä asemaa tai asianomistajana. Asianomistajana uhri voi vaatia vastaajalta vahingonkorvausta ja hänellä on muutamia lisäoikeuksia pelkän uhrin asemaan verrattuna.

Uhrilla on seuraavat oikeudet:

Uhri voi saada käännöksen asiakirjoista ja tulkauksen oikeudessa käydyistä keskusteluista maksutta, jos hän ei ymmärrä oikeudenkäyntikieltä, ja osallistua kaikkiin julkisiin käsittelyihin. Suljetuin ovin tapahtuvaan käsittelyyn voi osallistua, jos uhri kutsutaan siihen todistajana. Uhrilla on velvollisuus olla läsnä vain todistaessaan.

Uhri voidaan kutsua todistamaan oikeuteen suullisen todistelun aikana. Syyttäjä toimittaa uhrille kirjallisen haasteen, ja uhrin on vastattava tuomioistuimen ja puolustusasianajajien esittämiin kysymyksiin.

Uhri voi saada maksutta jäljennöksen lausunnostaan välittömästi tai kuukauden kuluessa kuulemisesta.

Asianajaja voi edustaa uhria.

Uhri voi saada apua rikoksen uhreja tukevilta organisaatioilta.

Uhri voi tulla asianomistajaksi rikosprosessiin ennen kuin syyttäjä nostaa syytteen.

Asianomistaja

kutsutaan kirjallisesti istuntoon, jossa suullinen todistelu tapahtuu.

voi osallistua kaikkiin julkisiin ja suljetuin ovin pidettäviin istuntoihin. Asianomistajalla on velvollisuus olla läsnä esittämässä vaatimuksensa, ja yleensä asianomistaja puhuu, kun todistaja on kuultu.

voi ottaa kantaa kaikkiin kysymyksiin, jotka liittyvät asianomistajan vaatimuksiin, ja todistaa tosiseikoista. Asianomistajan asianajaja voi kuulustella asiantuntijoita ja puolustuksen todistajia.

saa jäljennöksen tutkinta-aineistosta asianajajan välityksellä voidakseen valmistella oikeudenkäynnissä esitettäviä perusteluja.

voi vaatia korvaamaan oikeudenkäyntiin liittyvät kulut ja kustannukset, etenkin asiantuntijoista ja todistajista aiheutuneet kulut, ennen kuin puhuu oikeudessa ja ennen kuin tuomari tekee päätöksen asiasta. Jos vastaaja vapautetaan tai asianomistaja vetäytyy oikeudenkäynnistä, asianomistajan on maksettava omat kustannuksensa, mutta tuomioistuimien voi vapauttaa asianomistajan kokonaan tai osittain maksuvelvoitteesta asianomistajan taloudellisen tilanteen perusteella.

Mitkä ovat oikeuteni todistajana?

Kun uhri kutsutaan kuultavaksi **todistajana** oikeudenkäynnissä, uhrin on osallistuttava oikeuskäsittelyyn ja kerrottava tuomarille kaikki, mitä hän tietää tapahtumasta.

Oikeudenkäynnin aikana uhri istuu oikeussalin perällä, jotta hän ei joudu suoraan kontaktiin vastaajien kanssa.

Todistaja voi pyytää korvaamaan todistajanlausunnon antamiseen liittyvät kulut.

Olen alaikäinen. Onko minulla lisäoikeuksia?

Alaikäisellä on muutamia ylimääräisiä oikeuksia:

Jos alaikäisen edun toteutumista ei ole varmistamassa vähintään yksi alaikäistä edustava asianajaja, alaikäisellä on oikeus edunvalvoajaan, joka varmistaa alaikäisen etujen suojelun ja käyttää alaikäisen oikeuksia asianomistajana.

Alaikäisellä saa olla oikeuskäsittelyssä mukanaan yksi haluamansa aikuinen.

Miten saan oikeusapua?

Jos varoja ei ole riittävästi, uhrilla on halutessaan oikeus asianajajaliiton järjestämään **maksuttomaan oikeusapuun**, jos uhri on Luxemburgin kansalainen

ulkomaalainen, jolla on sijoittautumislupa Luxemburgiin

EU:n jäsenvaltion kansalainen

kolmannen maan kansalainen, jolla on oikeus oikeusapuun Luxemburgissa kansainvälisen sopimuksen mukaisesti.

Varoihin luetaan mukaan henkilön bruttotulot sekä samassa taloudessa elävien varat. Riittämättömien varojen ohella oikeusapua voidaan antaa myös muista vakavista syistä, jotka liittyvät uhrin sosiaaliseen tai aineelliseen tilanteeseen taikka perhetilanteeseen.

Jos olen vaarassa, voinko saada suojelua?

Oikeudenkäynnin aikana ei ole käytössä mitään erityisiä suojelutoimenpiteitä.

Oikeuskäsittelyssä vastaajat istuvat asianajajien lähellä, kun taas uhri tai asianomistaja istuu oikeussalin perällä, joten uhri ei joudu suoraan kontaktiin vastaajan kanssa.

Miten voin vaatia vahingonkorvausta rikoksentehtyjältä tai saada korvausta valtiolta?

Rikoksentehtyjältä voi vaatia vahingonkorvausta, kun osallistuu rikosprosessiin asianomistajana. Jos uhri tulee mukaan rikosprosessiin oikeuskäsittelyn aikana, hänen on annettava tästä ilmoitus, jonka tuomioistuimen kirjaaja on allekirjoittanut, tai ilmoitettava tästä oikeudelle. Suullisen todistelun aikana uhri ja hänen asianajajansa pyrkivät perusteluillaan vastaajan tuomitsemiseen sekä saamaan korvauksen uhrin kärsimästä vahingosta.

Korvausta voi hakea myös valtiolta. Lisätietoa löytyy Euroopan oikeudellisen verkoston verkkosivujen tietosivuilta, joilla käsitellään rikoksen uhreille Luxemburgissa maksettavia korvauksia (saatavilla [suomeksi](#), [englanniksi](#), [ranskaksi](#), [saksaksi](#) ja muilla kielillä).

Onko rikoksen tekijän ja uhrin välillä mahdollista tehdä sovinto tai aloittaa sovittelu?

Sovittelu ei ole mahdollista enää sen jälkeen, kun syyte on nostettu.

Kuinka ulkomaalaisen oikeuksia ja etuja suojellaan?

Ulkomaalaisella on erityisesti seuraavat ylimääräiset oikeudet:

oikeus maksuttomaan tulkaukseen, jos ei osaa mitään Luxemburgin virallisista kielistä, jotka ovat luxemburg, ranska ja saksa.

oikeus maksuttomaan oikeusapuun, jos varat ovat riittämättömät ja ulkomaalaisella on sijoittautumislupa Luxemburgiin tai hän on EU:n jäsenvaltion kansalainen tai kolmannen maan kansalainen, jolla on oikeus oikeusapuun Luxemburgissa kansainvälisen sopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja

rikostutkintalaki (Code d'Instruction Criminelle) [ranskaksi](#)

ruumiillista vahinkoa kärsineelle väkivallan uhrille maksettavista ja vilpillisen maksukyvyttömyyden estämisestä 12. maaliskuuta 1984 annettu laki (*Loi modifiée du 12 mars 1984 relative à l'indemnisation de certaines victimes de dommage corporels résultant d'une infraction et à la répression de l'insolvabilité frauduleuse*) [ranskaksi](#)

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

3 – OIKEUTENI (ENSIMMÄISEN) OIKEUDENKÄYNNIN PÄÄTTYTYÄ

Voinko hakea muutosta langettavaan tai vapauttavaan tuomioon?

Voinko hakea muutosta uudestaan?

Mitä oikeuksia minulla on tuomion tultua lainvoimaiseksi?

Lisätietoja

Voinko hakea muutosta langettavaan tai vapauttavaan tuomioon?

Rikoksen uhri voi hakea muutosta vain, jos hän on osallistunut oikeudenkäyntiin asianomistajana.

Jos vastaaja vapautetaan, asianomistaja voi hakea muutosta tuomioistuimen päätökseen 40 päivän kuluessa ainoastaan siviilivaateen osalta, muttei pysty kyseenalaistamaan varsinaista vapauttavaa tuomiota. Jos syyttäjä ei hae muutosta, asianomistajalla ei ole oikeutta hakea muutosta millään perusteella, mutta asianomistaja voi viedä asian yleiseen tuomioistuimeen.

Asianomistaja voi esittää muutoksenhakemuksen suullisesti tuomioistuimen kirjaajalle, joka ilmoittaa tuomion.

Voinko hakea muutosta uudestaan?

Toisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioon ei voi hakea muutosta, mutta asianomistaja voi hakea tuomion kumoamista kassaatiotuomioistuimesta kuukauden kuluessa. Hakemuksen on perustuttava oikeuskysymyksiin, joissa asian viimeksi käsitellyt tuomari on tehnyt virheellisen ratkaisun. Rikoksen uhri voi esittää tällaisen hakemuksen vain asianomistajana.

Mitä oikeuksia minulla on tuomion tultua lainvoimaiseksi?

Rikoksen uhrielle toimitetaan jäljennös tuomioistuimen tuomiosta sen tultua lainvoimaiseksi.

Uhri voi ilmoittaa tuomion täytäntöönpanosta vastaavalle syyttäjälle vastustavansa tuomiota, jos rikoksentehtijä on määrää päästä ehdonlaiseen vapauteen.

Vapauttamispäätökseen voidaan liittää ehtoja uhrin suojelemiseksi.

Asianajaja voi edelleen edustaa uhria, ja asianomistajana uhrilla on oikeus oikeusapuun kaikissa tuomion täytäntöönpanoon liittyvissä ongelmissa.

Lisätietoja

Rikostutkintalaki (*Code d'Instruction Criminelle*) [ranskaksi](#)

Asianajajan ammatista 10. elokuuta 1991 annettu laki (*Loi sur la profession d'avocat*) [ranskaksi](#)

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættelse.

Følgende sprog er allerede oversat.

4 – RIKOKSEN UHREILLE TARJOTTAVA APU JA TUKI

Oikeusministeriö

Luxemburgin suuralueen ja sisäasioiden ministeriö

Rikoksen uhrien tukiyhdistys Wäisse Rank Lëtzebuerg

Lähisuhdeväkivallan uhrien tukikeskus

Sosiaalihuoltokeskus

Väkivallantekijöiden neuvontakeskus Riicht Eras

Oikeusministeriö

Luxemburgin oikeusministeriö on valtion elin, joka vastaa rikoksen uhreille maksettavista korvauksista, oikeusavusta ja sovittelusta.

Suurhertuan määrittämistä oikeusministeriön tehtävistä tärkeimpiä ovat seuraavat:

siviili-, kauppa- ja rikoslainsäädäntö

oikeudellinen neuvonta, rikoksentehtijän luovuttaminen, nimenmuutokset, laittomat aseet, uhkapelit, vartiointiliikkeet, tarkastukset, oikeudelliset asiantuntijat, säätiöt ja voittoa tavoittelemattomat yhdistykset, rikoksen uhreille maksettavat korvaukset, korvaukset lain vastaisesta vangitsemisesta,

rikosoikeudenkäyntien tarkistus, oikeusapu, hallinnollinen riitojenratkaisu

oikeuslaitoksen organisaatio; suhteet tuomarikuntaan, asianajajayhdistykseen, notaareihin ja haastemiehiin; tuomarien koulutus; tuomioistuinharjoittelu

rikosoikeudellinen sovittelu

eurooppalainen oikeuspolitiikka, kansainvälinen oikeudellinen yhteistyö ja poliisiyhteistyö
vankilat.

YHTEYSTIEDOT:

Verkkosivut: <http://www.mj.public.lu/>; <https://justice.public.lu/fr.html>

Luxemburgin suuralueen ja sisäasioiden ministeriö

Luxemburgin suuralueen ja sisäasioiden ministeriön tehtäviä ovat rikoksen uhrien kannalta etenkin seuraavat:

sisäisen turvallisuuden varmistaminen, mukaan luettuna poliisi, organisaatio, hallinto, koulutus ja kurinpito; poliisitoiminnan valvontalaitos (*Inspection générale de la police*); suhteet kansainvälisiin poliisiviranomaisiin; kansainvälinen ja eurooppalainen poliisiyhteistyö; sotilaskäskyt

palvelujen tarjoaminen suuralueella, mukaan luettuina rajatylittävät asiat, institutionaalinen yhteistyö suuralueella, suuralueen ohjelma, suuralueen talous- ja sosiaalikomitea.

YHTEYSTIEDOT:

Verkkosivut: <http://www.miat.public.lu/>

Rikoksen uhrien tukiyhdistys Wäisse Rank Lëtzebuerg

Rikoksen uhrien tukiyhdistys Wäisse Rank Lëtzebuerg antaa rikoksen uhreille oikeudellisia palveluja sekä henkistä, taloudellista ja aineellista tukea.

Rikoksen uhrien tukiyhdistys Wäisse Rank Lëtzebuerg tarjoaa

rikoksen uhreille oikeudellisia palveluja ja

henkistä, taloudellista ja aineellista tukea.

YHTEYSTIEDOT:

Postiosoite: 84, rue Adolphe Fischer, L-1521, Luxembourg

Puhelin: +352 40 20 40

Faksi: +352 49 98 80

Sähköposti: ei ole

Verkkosivut: ei ole

Lähisuhdeväkivallan uhrien tukikeskus

Lähisuhdeväkivallan uhrien tukikeskus antaa apua ja tukea lähisuhdeväkivallan uhreille ja ohjaa heitä erikoispalvelujen piiriin.

Lähisuhdeväkivallan uhrien tukikeskus

auttaa lähisuhdeväkivallan uhreja, kun poliisi on ensin poistanut väkivallantekijän hänen ja uhrin yhteisestä kodista avustaa, opastaa ja neuvoo lähisuhdeväkivallan uhreja pyrkimällä aktiivisesti saamaan yhteyden heihin antaa tietoja uhrien oikeuksista ja käytettävissä olevista keinoista.

YHTEYSTIEDOT:

Postiosoite: 1024, Boîte Postale, L – 1010, Luxembourg

Puhelin: +352 26481862

Faksi: ei ole

Sähköposti: sav.fed@pt.lu

Verkkosivut: ei ole

Sosiaalihuoltokeskus

Sosiaalihuoltokeskus (*Service Central d'Assistance Sociale, SCAS*) on osa syyttäjänlaitosta ja antaa tukea rikosprosessissa osallisina oleville rikoksen uhreille.

Sosiaalihuoltokeskus (SCAS)

antaa psykologista ja sosiaalista apua rikosprosessissa osallisina oleville uhreille

tekee tutkimuksia nuoriso-oikeuden tuomarille

edistää lasten koulutusta.

YHTEYSTIEDOT:

Verkkosivut: <http://www.justice.public.lu/fr/aides-informations/assistance-sociale/index.html>

Väkivallantekijöiden neuvontakeskus Riicht Eraus

Väkivallantekijöiden neuvontakeskus Riicht Eraus antaa psykologista apua lähisuhdeväkivaltaa käyttäville.

Väkivallantekijöiden neuvontakeskus Riicht Eraus

antaa neuvontaa ja apua lähisuhdeväkivaltaa käyttäville henkilöille

pyrkii suojelemaan uhreja lyhyellä aikavälillä ja vähentämään lähisuhdeväkivaltaa pitkällä aikavälillä

pyrkii parantamaan konfliktinhallinnan valmiuksia

auttaa kehittämään käytännön strategioita, joilla lähisuhdeväkivaltaa käyttävien asennetta saadaan muutettua pysyvästi

tukee ihmisiä, jotka haluavat muuttaa väkivaltaista käyttäytymistään.

YHTEYSTIEDOT:

Verkkosivut: <http://www.riichteraus.lu/>

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

Mitä tietoja saan viranomaisilta (esim. poliisilta tai syyttäjältä), kun rikos on tapahtunut mutta rikosilmoitusta ei ole vielä tehty?

Poliisi tai syyttäjä ilmoittaa uhrille viipymättä ja rikosprosessilain (*code de procédure pénale*) 3-7 §:n mukaisesti uhrin ymmärtämällä kielellä seuraavat tiedot: millaista tukea uhri voi saada ja keneltä, tarpeen mukaan myös perustiedot lääketieteellisen avun ja muun asiantuntija-avun, myös psykologisen avun, saatavuudesta, sekä vaihtoehtoisesta majoituksesta

millaiset ovat rikosilmoituksen tekomenettelyt ja mikä on uhrin rooli tällaisissa menettelyissä

miten ja millä edellytyksin uhri voi saada suojelua

miten ja millä edellytyksin uhri voi lainsäädännön mukaan saada asianajajien palveluja ja oikeusapua ja miten ja millä edellytyksin voi saada muun tyyppistä neuvontaa

miten ja millä edellytyksin uhri voi saada vahingonkorvauksen

miten ja millä edellytyksin uhrilla on oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin

miten uhri voi tehdä valituksen, jos hänen oikeuksiaan ei kunnioiteta

hyödylliset yhteystiedot uhrin tapausta koskevaa viestintää varten

sovitteeluun ja restoratiiviseen eli korjaavaan oikeuteen liittyvät mahdollisuudet

miten ja millä edellytyksin uhrille voidaan korvata rikosoikeudenkäyntiin osallistumisesta aiheutuneet kulut

uhriin oikeus siihen, että uhrien tukipalvelu tekee yksilöllisen arvioinnin erityiskohtelun tarpeen määrittämiseksi, jotta voidaan estää toissijainen uhriutumisen

lisätiedot, jotka uhrille toimitetaan tarpeen mukaan oikeudenkäynnin joka vaiheessa

uhriin oikeus ottaa mukaansa valitsemansa henkilö, jos hän rikoksen vaikutusten vuoksi tarvitsee apua ymmärtämisessä tai ymmärretyksi tulemisessa.

Apua ja neuvontaa tarjoavat myös oikeudellinen vastaanotto- ja tiedotuspalvelu (*Service d'accueil et d'information juridique*), sosiaaliavuston keskusviraston järjestämä uhrien tukipalvelu (*Service d'Aide aux victimes*) sekä oikeusministeriö.

En asu siinä EU:n jäsenvaltiossa, jossa rikos tapahtui (unionin kansalainen tai unionin ulkopuolisen maan kansalainen). Miten oikeuksiani suojellaan?

Jos olet ulkomaalainen (unionin tai unionin ulkopuolisen maan kansalainen), sinulla on edellä mainitut oikeudet, ja sinulle ilmoitetaan, miten voit käyttää oikeuksiasi oleskellessasi toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, esimerkiksi miten teet rikosilmoituksen Luxemburgin poliisille.

Jos teen rikosilmoituksen, mitä tietoja minulle annetaan?

Sinulla on oikeus

saada automaattisesti ilmoitus asian käsittelyn päättämisestä ilman jatkotoimia ja tällaisen päätöksen perustelut

saada pyynnöstä ilmoitus siitä, että tapaustasi tutkitaan

saada pyynnöstä tietoa rikosoikeudellisen menettelyn etenemistä

saada automaattisesti syyttäjältä ilmoitus istuntopäivästä, jona asiiasi käsitellään

saada pyynnöstä tietoa kaikista asioista koskevista lopullisista ratkaisuista.

Onko minulla oikeus maksuttomiin käännös- ja tulkkauspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessani tai rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Jos uhri tai asianomistaja ei puhu tai ymmärrä oikeudenkäyntikieltä, hänellä on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen ymmärtämälleen kielelle ja oikeus saada maksutta käännös kaikista asiakirjoista, jotka hänelle toimitetaan tai annetaan tiedoksi tai joihin hänellä on oikeus tutustua.

Miten viranomaiset varmistavat, että ymmärrän ja että tulen ymmärretyksi (jos olen lapsi tai vammainen)?

Jos et ymmärrä oikeudenkäyntikieltä, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen. Jos sinulla on puhe- tai kuulovika, sinua avustaa viittomakielen tulkki tai pätevä henkilö, joka hallitsee sellaisen kielen tai jolla on käytössään sellainen menetelmä tai laite, joka mahdollistaa kommunikoinnin kanssasi.

Jos uhri on alaikäinen, hänellä on oikeus ottaa mukaansa laillinen edustajansa tai muu valitsemansa henkilö.

Rikoksen uhrien tukipalvelut

Mitä kautta uhri voi saada tukea?

Uhrilla on oikeus saada tukea useilta eri tukipalveluilta. Tukea antaa valtio syyttäjälaitoksen keskustukipalvelun kautta. Keskustukipalvelu vastaanottaa uhrin sekä tarjoaa hänelle maksutonta sosiaalista, psykologista ja oikeudellista tukea. Myös kansalaisjärjestöt tarjoavat apua esimerkiksi väkivallan uhriksi joutuneille naisille ja lapsille sekä haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille.

Ohjaako poliisi minut automaattisesti uhrien tukipalvelujen piiriin?

Poliisin tehtävänä on tiedottaa uhrille hänen oikeuksistaan ja toimia välittäjänä uhrien tukijärjestöjen ja uhrin välillä. Poliisin on toimitettava kaikille uhreille järjestelmällisesti lehtinen "*Informations et aide aux victimes*" (Tietoa ja tukea uhreille) (<http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/flyer-aide-victime-fr.pdf>), joka on saatavilla luxemburgiksi, ranskaksi, saksaksi, englanniksi ja portugaliksi, sekä tiedote "*Infodroit*" (<http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/infodroit-victime.pdf>).

Miten yksityisyyttäni suojellaan?

Yksityisyyttäsi suojellaan Luxemburgin perustuslailla. Sen 11 §:n 3 momentissa säädetään, että "*valtio takaa yksityisyyden suojan laissa säädettyin poikkeuksin*".

Poliisi ja oikeusjärjestelmä ovat velvollisia suojelemaan uhria esimerkiksi rikosentekijän uhalta tai kostoilta. Tällaisen suojelun on oltava saatavilla heti tutkinnan alettua ja koko sen keston ajan. Uhrilla on myös oikeus saada suojelua yksityiselämänsä puuttumiselta joka tapauksessa heti rikoksen jälkeen.

Onko minun tehtävä rikosilmoitus, jotta voin käyttää uhrien tukipalveluja?

Uhrien tukipalvelu on tarkoitettu kaikille uhreille (lapsille, nuorille ja aikuisille), joille on aiheutunut fyysistä ja/tai henkistä vahinkoa rikoksen vuoksi. Tukipalvelu tarjoaa uhreille psykologista neuvontaa ja psykoterapiaa, tiedottaa heidän oikeuksistaan ja voi olla heidän tukenaan paikalla rikosoikeudellisessa menettelyssä. Tukipalvelulla on myös terapiaryhmä perheväkivallan uhreille. Palveluja tarjotaan myös henkilöille, jotka ovat läheisessä suhteessa uhriin ja jotka ovat sen vuoksi joutuneet jakamaan hänen kärsimyksensä. Lisäksi palveluja tarjotaan rikoksen todistajille. Kyseisten henkilöiden ei tarvitse tehdä rikosilmoitusta voidakseen saada uhrien tukipalveluja.

Miten minua suojellaan, jos olen vaarassa?

Millaista suojelua on saatavissa?

Syytettyä pidetään tutkintavankeudessa, jos rikoksesta määrättävä enimmäisrangaistus voi olla vähintään kaksi vuotta vankeutta jos on vaara, että hän uusii rikoksen jos on vaara, että hän pakenee.

Kuka suojelua antaa?

Luxemburgin poliisin tehtävänä on huolehtia uhrin suojelusta.

Arvioidaanko tilannettani sen selvittämiseksi, voiko rikosentekijä aiheuttaa minulle lisävahinkoa?

Tutkintavankeuden määräämisessä otetaan huomioon useita eri tekijöitä.

Millaista suojelua erittäin haavoittuvassa asemassa olevat uhrit voivat saada?

Alaikäinen uhri saa rikosoikeudenkäyntilain 48-1 §:n nojalla seuraavaa suojelua:

Todistajana tai muuten kuultavan alaikäisen kuuleminen voidaan nauhoittaa tai videoida syyttäjän luvalla.

Tallentamiseen on saatava suostumus alaikäiseltä itseltään, jos hänellä on riittävä harkintakyky, tai muussa tapauksessa hänen lailliselta edustajaltaan. Jos vaarana on, että alaikäisen laillisen edustajan ja alaikäisen välillä on eturistiriita, tallenne voidaan tehdä ainoastaan väliaikaisen edunvalvojan suostumuksella, jos alaikäiselle on nimetty sellainen, tai jos väliaikaista edunvalvojaa ei ole nimetty, ainoastaan syyttäjän nimenomaisella perustellulla luvalla. Edellä esitetystä poiketen, jos alaikäinen on joutunut rikoslain (*code pénal*) 354–360, 364, 365, 372–379, 382-1 ja 382-2, 385, 393, 394, 397, 398–405, 410-1, 410-2 tai 442-1 §:ssä tarkoitettujen rikosten uhriksi tai jos alaikäinen on rikoslain 393–397 tai 400–401 a §:ssä tarkoitettujen rikosten todistajana, tallenne on tehtävä edellä ensimmäisessä kohdassa tarkoitettulla tavalla, ellei syyttäjä päättä, ettei tällainen menettely ole tarpeen, koska alaikäinen tai hänen laillinen edustajansa tai väliaikainen edunvalvojansa vastustaa tällaisen tallenteen tekemistä.

Tallennetta voidaan käyttää todisteena. Alkuperäinen tallenne sinetöidään. Kopiot numeroidaan ja lisätään asiakirja-aineistoon. Osapuolet ja asiantuntijat voivat kuunnella tai katsella tallenteita syyttäjän luvalla hänen osoittamassaan paikassa.

Kolmannessa kohdassa tarkoitettulla alaikäisellä on oikeus ottaa valitsemansa aikuinen mukaan kuulemiseen, ellei syyttäjä toisin päättä perustelluista syistä lapsen etujen suojaamiseksi tai totuuden selvittämiseksi.

Ihmiskaupan tai lähisuuhdeväkivallan uhrit saavat tietyin edellytyksin erityissuojelua.

Onko alaikäisillä uhreilla erityisiä oikeuksia?

Alaikäisellä uhrilla on seuraavat lisäoikeudet:

Rikoksen vanhentumisaika eli määräaika, jonka päätyttyä rikoksesta ei voida enää nostaa syytettä, alkaa kulua vasta uhrin täytettyä 18 vuotta, jos rikosnime on sukupuoliseellisyyden loukkaaminen, raiskaus, ihmiskauppa, seksuaalinen hyväksikäyttö, tappo, pahoinpitely, hyväksikäyttö, huumaaminen tai vastaava

Uhrilla on oikeus siihen, että syyttäjä tai tutkintatuomari nimeää erityisedustajan, jota kutsutaan väliaikaiseksi edunvalvojaksi, jos yksikään hänen laillinen edustajansa ei kykene suojaamaan uhrin etuja kaikilta osin. Tämä erityisedustaja huolehtii uhrin etujen suojaamisesta ja käyttää hänen oikeuksiaan asianomistajana.

Uhrilla on oikeus saada tietoa rikosoikeudellisen menettelyn aloittamisesta ja oikeudestaan olla asianomistajana laillisen edustajansa tai väliaikaisen edunvalvojansa kautta.

Uhrilla on oikeus siihen, että hänen kuulemisensa videoidaan tai nauhoitetaan syyttäjän luvalla sen jälkeen, kun uhrilta, hänen lailliselta edustajaltaan tai väliaikaiselta edunvalvojaltaan on saatu suostumus, jotta uhrille ei aiheudu traumoja siitä, että hän joutuu toistamaan lausumansa useaan kertaan menettelyn aikana. Tallentaminen on pakollista, jos rikos liittyy sukupuoliseellisyyden loukkaamiseen, raiskaukseen, prostituutioon, hyväksikäyttöön, ihmiskauppaan, murhaan, tahalliseen surmaamiseen tai pahoinpitelyyn, ellei syyttäjä päättä jättää kuulemista tallentamatta uhrin tai hänen edustajansa vastustuksen vuoksi.

Uhrilla on oikeus ottaa mukaan kuulemistilaisuuksiin laillinen edustajansa tai muu valitsemansa henkilö.

Mitä oikeuksia minulla on, jos omaiseni on kuollut rikoksen seurauksena?

Jos omaisesi on kuollut rikoksen seurauksena ja katsot kärsineesi vahinkoa, sinulla on oikeus tehdä asianomistajana ilmoitus toimivaltaiselle tutkintatuomarille.

Tällaisessa tapauksessa sinulla on oikeus

vaatia syytetyltä vahingonkorvausta

osallistua tutkintatuomarin suorittamaan esitutkintaan

pyytää tutkintatuomaria määräämään lisätutkimuksia

nostaa tuomioistuimessa kanne tietyistä tutkintatoimista, jotka vaikuttavat yksityisiin etuihisi

tulla kuulluksi vain niin halutessasi

kohdata syytetty tarvittaessa kasvotusten

tutustua asiakirja-aineistoon tutkintatuomarin toimistossa syytetyn ensimmäisen kuulustelun jälkeen ja päivää ennen kutakin tutkintatoimea, johon tarvitaan oikeusapua

pyytää tutkintatuomarilta kopio asiakirja-aineistosta esitutkinnan päätyttyä

pyytää asiantuntijan lausuntoa, todistajien kuulemista ja takavarikoitujen esineiden palauttamista

osallistua rikospaikalla tehtävään tutkintaan.

Mitä oikeuksia minulla on, jos omaiseni on joutunut rikoksen uhriksi?

Ulkopuolisella henkilöllä, johon hänen omaiseensa kohdistunut rikos vaikuttaa, on oikeus

saada syyttäjältä kopio asiakirjasta, jossa selostetaan häneen ulkopuolisena henkilönä vaikuttavaa rikosta

saada syyttäjältä automaattisesti ilmoitus siitä, minä päivänä pidetään istunto, jossa asiaa käsitellään

saada asiassa annetun tuomion teksti piirituomioistuimen tai tarvittaessa poliisituomioistuimen kirjaamosta.

Voinko osallistua sovitteluun? Millä ehdoin? Olenko turvassa sovittelun aikana?

Rikosasian sovittelu on vaihtoehto syytteen nostamiselle. Sen tavoitteena on mahdollistaa riidan ratkaisemisen tuomioistuinten ulkopuolella. Tekijän ja uhrin

välinen sovittelu on mahdollinen vain ennen rikosoikeudenkäynnin aloittamista. Syyttäjää voi päättää käyttää sovittelua, jos hän katsoo, että sillä voidaan

todennäköisesti korjata aiheutunut vahinko ja rikoksesta johtuva haitta sekä helpottaa tekijän paluuta yhteiskuntaan. Sovittelu ei tule kyseeseen, jos uhri

asuu tekijän kanssa. Sovittelun käyttö edellyttää sekä tekijän että uhrin suostumusta.

Mistä oikeuksiani koskeva lainsäädäntö löytyy?

Rikosoikeudenkäyntilaista Legilux-sivustolta:

http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/procedure_penale

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat

saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai

mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät

välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten teen rikosilmoituksen?

Voit tehdä rikosilmoituksen

Luxenburgin poliisille

kyseisellä alueella toimivaltaiselle syyttäjälle.

Kuka tahansa voi tehdä rikosilmoituksen, mutta jos haluat osallistua oikeudenkäyntiin asianomistajana, sinun on tehtävä rikosilmoitus henkilökohtaisesti tai asianajajan välityksellä.

Rikoksen uhrina voit myös haastaa rikosentekijän suoraan poliisituomioistuimeen (*tribunal de police*) tai asian nopeutetussa menettelyssä käsittelevään

piirituomioistuimeen (*tribunal d'arrondissement*) rikosasioita käsittelevään jaostoon (*chambre correctionnelle*).

Rikosilmoitus on tehtävä jollakin Luxemburgin virallisista kielistä, jotka ovat luxemburg, ranska ja saksa. Jos et osaa mitään näistä kielistä, sinulla on oikeus

maksuttomaan tulkkaukseen. Rikosilmoitus tehdään kirjallisesti, se on vapaamuotoinen ja sen on sisällettävä seuraavat tiedot:

uhrin sukunimi, etunimet, syntymäpaikka ja -aika, ammatti ja osoite

vahingon aiheuttanut tapahtuma

vahingon luonne.

Rikosilmoituksen tekemisen määräaika riippuu erityisesti rikoksen vanhentumisajasta. Määräaika vaihtelee yhdestä kymmeneen vuoteen.

Mistä voin selvittää, miten asian käsittely etenee?

Sinulla on oikeus

sihen, että sinulle ilmoitetaan automaattisesti asian käsittelyn lopettamisesta ilman jatkotoimia ja tällaisen päätöksen perustelut

saada pyynnöstä ilmoitus siitä, että tapaustasi tutkitaan

saada pyynnöstä tietoa rikosoikeudellisen menettelyn etenemisestä

sihen, että syyttäjälaitos ilmoittaa sinulle automaattisesti, minä päivänä istunto, jossa asiiasi käsitellään, pidetään

saada pyynnöstä tietoa kaikista asiaa koskevista lopullisista ratkaisuista.

Kun rikosilmoitus tehdään syyttäjälle, syyttäjää ilmoittaa uhrille asian käsittelyn etenemisestä 18 kuukauden ajan rikosilmoituksen jättämisestä tai teon

ilmiantamisesta lukien sekä tiedottaa myös mahdollisesta asian käsittelyn päättymisestä ja päättymisen perustelut.

Voinko saada oikeusapua (rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Jos uhrin varat eivät riitä eikä taatun vähimmäistulon edellytys täyty, uhrin oikeuspuolustajan saatavuus ja mahdollisuus puolustaa oikeuksiaan varmistetaan

siten, että hänellä on oikeus täysipainoiseen maksuttomaan oikeusapuun. Oikeusavun järjestää uhrin pyynnöstä asianajajaliitto (*Conseil de l'ordre des*

avocats), jos uhri on

Luxenburgin kansalainen

ulkomaan kansalainen, jolla on sijoittautumislupa maahan

Euroopan unionin (EU) jäsenvaltion kansalainen

kolmannen maan kansalainen, jolla on samanlainen oikeus oikeusapuun kuin Luxemburgin kansalaisella kansainvälisen sopimuksen nojalla.

Henkilön varoihin luetaan bruttotulot ja varallisuus sekä samassa taloudessa asuvien tulot. Uhri voi saada maksutonta oikeusapua paitsi varojen puutteen

vuoksi myös muista vakavista syistä, jotka liittyvät hänen sosiaaliseen tai taloudelliseen tilanteeseensa taikka perhetilanteeseensa.

Oikeusapuhakemus tehdään lomakkeella, jonka saa sosiaaliavun keskusvirastosta (*Service central d'assistance sociale*, <http://www.guichet.public.lu/citoyens/fr/organismes/service-central-assistance-sociale/index.html>). Hakemus on allekirjoitettava ja toimitettava paikallisen tuomiopiirin asianajajayhdistyksen (Diekirch tai Luxemburg) puheenjohtajalle.

Lomakkeeseen täytetään muun muassa seuraavat tiedot:

uhrin henkilötiedot (sukunimi, etunimet, syntymäpaikka ja -aika, ammatti, osoite, siviilisääty ja kansallisuus)

sen oikeusriidan luonne, johon oikeusapua haetaan

uhrin perhetilanne

uhrin [varallisuus](#).

Uhri voi myös nimetä yhden tai useampia asianajajia, jo(i)ta hän haluaa käyttää oikeusavussa, tai tarvittaessa ilmoittaa senhetkisen asianajajansa.

Hakemukseen liitetään seuraavat asiakirjat:

kopio henkilötodistuksesta

[Todistus rekisteröinnistä yleiseen sosiaaliturvakeskukseen](#) (*Centre commun de la sécurité sociale, CCSS*), myös samassa taloudessa asuvien henkilöiden osalta

asianomaisen henkilön ja jokaisen taloudessa asuvan henkilön osalta palkkatodistus (tai CCSS:n antama tulotodistus), todistus taatun vähimmäistoimeentulon maksamisesta, todistus työttömyydestä, eläkkeestä tai muusta vastaavasta viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden ajalta; todistuksista on käytävä ilmi bruttomäärät (tiliotteet eivät riitä)

jos yksikään samassa kotitaloudessa asuva henkilö ei saa avustusta kansalliselta avustusrahalta (*Fonds national de solidarité*), kyseisen rahaston antama todistus jokaisen henkilön osalta

jos kotitalous saa tai maksaa elatusapua, asiakirja, josta ilmenee maksettava tai saatava määrä (esimerkiksi tiliotteet viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden ajalta)

jokaisen samassa kotitaloudessa asuvan henkilön osalta Luxemburgin verohallinnon (*administration des contributions directes*) antama todistus siitä, että henkilöllä on tai ei ole kiinteää omaisuutta

tarvittaessa ulkomailla sijaitsevien kiinteistöjen omistusta koskevat asiakirjatodisteet

irtainta omaisuutta (esim. käteinen raha, säästöt, osakkeet ja joukkovelkakirjat) koskevat asiakirjatodisteet

jos perhe asuu vuokra-asunnossa, kopio vuokrasopimuksesta ja edellisten kolmen vuoden vuokratodisteet

jos kotitalous maksaa asuntolainaa, todiste kuukausittaisesta maksuerästä

kiinteistöistä ja irtaimesta omaisuudesta saatavia tuloja koskevat asiakirjatodisteet

kyseessä olevaa tapausta koskevat asiakirjat.

Voinko saada korvauksen kuluista (jotka aiheutuvat osallistumisestani rikostutkintaan/oikeudenkäyntiin)? Millä ehdoin?

Kun varojen riittämättömyys on tarkistettu, asianajajayhdistyksen puheenjohtaja tai hänen tähän tehtävään valtuuttamansa jäsen ilmoittaa oikeusavun myöntämisestä tai epäämisestä **tavallisella kirjeellä**, jos oikeusapu myönnetään, ja kirjatulla kirjeellä, jos se **evätään**. Puheenjohtaja nimeää uhrin vapaasti valitseman asianajajan tai, jos valintaa ei ole tehty tai puheenjohtaja pitää valintaa epäasianmukaisena, puheenjohtaja määrää tehtävään valitsemansa asianajajan.

Asiaa käsittelevä tuomioistuin nimeää notaarit ja haastemiehet viran puolesta oikeusavun yhteydessä.

Jos oikeusapu myönnetään **oikeudenkäyntimenettelyn aikana**, uhrille aiheutuneet kulut korvataan.

Kulut, joita ei korvata

Jos uhri saa oikeusapua ja hänet veloitetaan vastaamaan kuluista, kuluista vastaa valtio.

Rikosasioissa oikeusapua ei myönnetä tuomitus maksettavaksi määrättyjen kulujen ja sakkojen korvaamiseen.

Jos asian käsittely päätetään lopettaa, ennen kuin se saatetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi, voinko hakea muutosta tällaiseen päätökseen?

Jos asian käsittely päätetään lopettaa, ennen kuin se saatetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi, käsitellyn lopettamista koskevassa tiedotteessa täsmennetään edellytykset, joiden täyttyessä uhri voi saattaa asian vireille haastehakemuksella tai nostamalla siviilikanteen.

Jos teoista määrättävät laissa säädetyt seuraamukset ovat rikosoikeudellisia rangaistuksia tai rikkomusrangaistuksia, tiedotteessa ilmoitetaan, että uhri voi ottaa yhteyttä valtakunnansyyttäjään (*procureur général d'Etat*), jolla on oikeus määrätä syytteen nostamisesta.

Jos jaostokäsittelyssä päätetään, ettei rikosasiaa viedä tuomioistuimeen, joka päättäisi epäillyn syyllisyydestä, uhri voi valittaa päätöksestä muutoksenhakutuomioistuimen rikosjaostoon (*Chambre du conseil de la Cour d'appel*). Tällöin uhrilla on oikeus esittää kyseiselle jaostolle pyyntöjä ja lausuntoja.

Jos rikosjaosto päättää olla käsittelemättä asiaa pelkästään tosiseikkojen eikä oikeuskysymysten perusteella, uhri voi nostaa kanteen siviiliasioita käsittelevässä tuomioistuimessa saadakseen korvauksen aiheutuneesta vahingosta.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin?

Kuten esi-/rikostutkinnan aikana, rikoksen uhri voi osallistua oikeudenkäyntimenettelyyn ilman mitään erityisasemaa tai asianomistajana.

Uhri voi osallistua sekä julkisiin että suljettuun ovin pidettäviin istuntoihin, mutta vain, jos hänet kutsutaan sinne todistajaksi. Uhri voidaan kutsua todistajaksi myös asianosaisten kuulemiseen. Syyttäjä lähettää tätä varten uhrille kirjallisen kutsun. Uhrin on vastattava sekä tuomarin että vastapuolen asianajajan kysymyksiin. Oikeudenkäynnin aikana uhri istuu istuntosalin takaosassa, jotta hän ei joudu suoraan kontaktiin syytetyin kanssa.

Asianomistaja saa kirjallisen kutsun saapua asianosaisten kuulemiseen. Hänellä on myös oikeus osallistua sekä julkisiin että suljettuun ovin pidettäviin käsittelyihin, ja hänen on oltava paikalla esittämässä vaatimuksensa. Asianomistaja puhuu lähtökohtaisesti todistajien kuulemisen jälkeen. Hänellä on oikeus käsitellä kaikkia yksityisoikeudellisiin etuihinsa liittyviä kysymyksiä ja todistaa tosiseikoista.

Mikä on virallinen roolini oikeusjärjestelmässä? Olenko esimerkiksi uhri, todistaja, asianomistaja tai yksityinen syyttäjä? Voinko valita roolini itse?

Virallinen roolisi oikeusjärjestelmässä on rikoksen uhri ilman erityisasemaa. Sinulla on kuitenkin oikeus olla asianomistajana siviiliasiaissa.

Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia minulla on tässä roolissa?

Sinulla on oikeus erityisesti

käyttää osaamaasi kieltä tai muussa tapauksessa tulkkia tehdessäsi rikosilmoituksen poliisilaitoksella

saada maksutta kopio tekemästäsi rikosilmoituksesta ja sen tueksi toimittamiasi asiakirjoista

saada osaamallasi kielellä laadittu todistus, jossa mainitaan asian numero sekä ilmiannon päivämäärä ja paikka, sekä saada vastaanottoilmoitus syyttäjälle tekemästäsi ilmoituksesta

käyttää avustajanasi tai edustajanasi asianajajaa

siihen, että sinulle ilmoitetaan automaattisesti asian käsittelyn päättämisestä ilman jatkotoimia ja tällaisen päätöksen perustelut

saada pyynnöstä ilmoitus siitä, että tapaustasi tutkitaan

saada pyynnöstä tietoa rikosoikeudellisen menettelyn etenemisestä

saada syyttäjältä automaattisesti ilmoitus istuntopäivästä, jona asiiasi käsitellään

saada pyynnöstä tietoa kaikista asiaa koskevista lopullisista ratkaisuista

pyytää välitoimista päättävää tuomaria antamaan väliaikaisen ratkaisun sillä edellytyksellä, ettei vastapuolen vastuuvuolollisuutta voida kyseenalaistaa vakavasti.

Asianomistajana sinulla on lisäksi oikeus

vaatia syytetyiltä vahingonkorvausta

osallistua tutkintatuomarin suorittamaan esitutkintaan

pyytää tutkintatuomaria määräämään uusia tutkintatoimia

nostaa tuomioistuimessa kanne tietyistä tutkintatoimista, jotka vaikuttavat yksityisiin etuihisi

tulla kuulluksi vain, jos haluat

kohdata syytettyä tarvittaessa kasvotusten

tutustua asiakirja-aineistoon tutkintatuomarin toimistossa syytetyn ensimmäisen kuulustelun jälkeen ja päivää ennen kutakin sellaista tutkintatoimea, johon tarvitaan oikeusapua

pyytää tutkintatuomarilta kopio asiakirja-aineistosta esitutkinnan päätyttyä

pyytää asiantuntijan lausuntoa, todistajien kuulemista ja takavarikoitujen esineiden palauttamista

osallistua rikospaikalla tehtävään tutkintaan.

Voinko antaa oikeudenkäynnin aikana lausuman tai esittää todisteita? Millä ehdoin?

Todistaja voi osallistua istuntoihin ja paljastaa tuomarille valan velvoittamana kaiken, mitä hän tietää tosiseikoista. Todistajan on vastattava sekä tuomarin että vastapuolen asianajajan kysymyksiin.

Asianomistaja voi käsitellä kaikkia yksityisoikeudellisiin etuihinsa liittyviä kysymyksiä ja todistaa tosiseikoista. Asianomistajan asianajaja voi esittää kysymyksiä asiantuntijoille ja puolustuksen todistajille.

Kaikki todisteet voidaan lähtökohtaisesti hyväksyä edellyttäen, että järjen ja kokemuksen perusteella tunnustetaan, että tuomari voi tehdä todisteiden perusteella ratkaisunsa. Todisteita voidaan esittää, jos osapuolet ovat voineet käydä niistä kontradiktorisen keskustelun.

Mitä tietoja saan oikeudenkäynnin aikana?

Sinulle toimitetaan seuraavat tiedot:

pyynnöstä: rikosoikeudellisen menettelyn tilanne

automaattisesti: sen istunnon päivämäärä, jossa asia ratkaistaan

pyynnöstä: kaikki asiaa koskevat lopulliset ratkaisut.

Voinko tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin?

Kun poliisille tehdään rikosilmoitus, ilmoituksen tekijä saa maksutta kopion siitä heti tai kuukauden kuluessa ilmoituksen tekemisestä. Ilmoituksen tekijä voi myös pyytää hänen asiaansa käsittelevää tuomioistuinta määräämään erityisiä menettelytoimia.

Jos rikosilmoituksen tekijä on asianomistajana, hänellä on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon tutkintatuomarin toimistossa syytetyn ensimmäisen kuulustelun jälkeen ja päivää ennen kutakin kuulemista, johon tarvitaan oikeusapua.

Kun menettely on saatettu päätökseen, tutkintatuomari toimittaa asiakirja-aineiston syyttäjälle. Asianomistajana sinulla on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon viimeistään kahdeksan arkipäivää ennen asian jaostokäsittelyä.

Asianomistajalla ja henkilöllä, joka voi osoittaa, että kyseessä on hänen henkilökohtainen oikeutettu etunsa, on oikeus saada kopio asiakirja-aineistosta, lukuun ottamatta takavarikoituja asiakirjoja, kohtuullisessa ajassa ennen vahvistettua istuntopäivää. Koppioita on pyydetty syyttäjältä.

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voinko hakea tuomioistuimen päätökseen muutosta?

Kaikki tuomiot ovat lainvoimaisia antamishetkestä lähtien. Siten niiden katsotaan edustavan totuutta niin kauan kuin niitä ei kumota laissa säädetyllä muutoksenhakumenettelyllä. Yleensä tuomari antaa yhden tuomion, joka kattaa sekä rikossyytteet että siviilikanteet.

Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin tarkoittaa sitä, että lainvoimaisuus koskee vain rikosoikeudenkäynnin asianosaisia ja niitä tuomion osia, joiden osalta asianosaiset ovat käyttäneet puolustautumisoikeuttaan. Voit hakea muutosta tuomioon uhrin ominaisuudessa vain, jos olet ollut oikeudenkäynnissä asianomistajana.

Tämä on kuitenkin mahdollista vain yksityisoikeudellisten etujesi osalta ja jos sinulla on asianosaisintressi eli jos tuomioistuin on hylännyt vahingonkorvaushakemuksesi tai pidät myönnettyä vahingonkorvausta riittämättömänä.

Et siis voi hakea tuomioon muutosta sillä perusteella, ettei hyväksy syytetylle määrättyä rangaistusta tai hänen vapauttamistaan. Vain syyttäjä voi hakea muutosta rikosoikeudellisten perusteiden.

Ennen muutoksenhakemuksen tekemistä kannattaa selvittää asianajajan kanssa, onko se järkevää. Jos näin on, hakemus on jätettävä 40 päivän kuluessa tuomion antaneen tuomioistuimen kirjaamoon.

Mitkä ovat oikeuteni tuomion antamisen jälkeen?

Kun tuomio on annettu, sinulla on oikeus saada kopio siitä.

Sinulla on oikeus hakea muutosta tuomioon ainoastaan yksityisoikeudellisten etujesi osalta edellyttäen, että olit oikeudenkäynnissä asianomistajana (ks. kohta 1).

Sinulla on oikeus vastustaa tuomitun pääsyä ehdonalaan vapautteen ilmoittamalla asiasta valtakunnansyyttäjälle (*Procureur général d'Etat*), joka vastaa tuomioiden täytäntöönpanosta.

Sinulla on kaikissa tapauksissa oikeus käyttää edustajanasi asianajajaa.

Onko minulla oikeus saada tukea tai suojelua oikeudenkäynnin jälkeen? Kuinka kauan?

Siviilikannetta ajavana asianosaisena sinulla on oikeus saada oikeudellista neuvontaa kaikissa asioissa, jotka liittyvät tuomion täytäntöönpanoon.

Jos olet ruumiinvamman aiheuttaneen tahallisen rikoksen uhri eikä rikoksentehtyjä pysty maksamaan vahingonkorvausta, voit tietyin edellytyksin hakea vahingonkorvausta valtiolta (oikeusministeriö).

Poliisi- ja oikeusviranomaisilla on velvollisuus suojella rikoksen uhreja. Tuomitun ehdonalaista vapauttamista koskevaan päätökseen voi sisältyä erityisehtoja, jotka koskevat esimerkiksi yhteiskunnan ja rikoksen uhrin suojelemista.

Mitä tietoja minulle annetaan siinä tapauksessa, että rikoksenteikijä tuomitaan?

Voit saada pyynnöstä tietoa kaikista asiaa koskevista lopullisista ratkaisuista.

Rikoksenteikijän tuomiosta annettavan tiedon osalta tuomioistuimen päätöksessä on mainittava, mitä lain säännöksiä sovellettiin ratkaisun tekemisessä, tosiseikat, joiden nojalla tuomio annettiin, sekä tuomiossa määrätty seuraamukset (rikosprosessilain 195). Kaikissa muissa tuomion täytäntöönpanoon liittyvissä kysymyksissä voit ottaa yhteyttä syyttäjänvirastoon.

Luxemburgissa lainvoimaisen tuomion saaneet henkilöt istuvat tuomionsa joko Schrassigin tai Givenichin vankilassa.

Ilmoitetaanko minulle, jos rikoksenteikijä vapautuu (myös ennen määräaika-aikaa tai ehdonalaiseen) tai pakenee vankilasta?

Rikosprosessilain 1–4 :n mukaisesti voit osoittaa syyttäjänvirastolle nimenomaisen pyynnön saada tieto rikoksenteikijän vapautumisesta tai paosta, jos todetaan olevan vaara, että sinulle aiheutuu vahinkoa. Tätä tietoa ei kuitenkaan anneta, jos on vaara, että siitä aiheutuisi vahinkoa rikoksenteikijälle.

Voinko osallistua vapauttamista tai ehdonalaiseen pääsyä koskevien päätösten tekemiseen? Voinko esimerkiksi antaa tässä yhteydessä lausunnon tai hakea päätöksiin muutosta?

Et voi.

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

4 - Korvaus

Miten uhri voi hakea vahingonkorvausta rikoksenteikijältä? (esim. viemällä asian oikeuteen, nostamalla erillisen vahingonkorvauskanteen tai aloittamalla liitännäismenettely)

Useimmissa tapauksissa rikoksenteikijän tuomitsemisesta vastaava toimivaltainen tuomioistuin määrittää uhrille maksettavan vahingonkorvauksen suuruuden, jos se toteaa rikoksesta epäillyn syylliseksi.

Jotta tuomioistuin voisi päättää korvauksesta, uhrin on ehdottomasti osallistuttava rikosoikeudenkäyntiin asianomistajana panemalla vireille siviilikanteen. Siviilikanteen voi panna vireille missä tahansa menettelyvaiheessa. Uhrilla ei ole velvollisuutta olla läsnä suullisessa käsittelyssä. Hän voi käyttää edustajanaan asianajajaa ja ilmaista vaatimuksensa kirjallisesti ennen istuntoa.

Jos uhri ei pane vireille liitännäismenettelyä asianomistajana eikä esitä vahingonkorvausvaatimusta, tuomioistuin ei voi viran puolesta myöntää uhrille vahingonkorvauksia.

Uhri ei kuitenkaan menetä oikeuttaan vahingonkorvaukseen, vaikka hän ei panisi vireille siviilikannetta rikosoikeudenkäynnin aikana.

Itse asiassa uhri voi missä tahansa vaiheessa nostaa siviilioikeudellisen kanteen rikoksenteikijää vastaan edellyttäen, että hän noudattaa siviilioikeuden mukaista vanhentumisaikaa ja osoittaa, että kyseisiin tekoihin liittyy siviilioikeudellinen vastuu.

Tuomioistuin on määrännyt rikoksenteikijän maksamaan uhrille vahingonkorvausta. Miten uhri voi varmistaa, että rikoksenteikijä maksaa korvauksen?

Rikostuomioistuimen tehtävänä on määrittää uhrille aiheutuneen vahingon suuruus, mutta se ei puutu aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen.

Kun tuomioistuimen lopullinen päätös on annettu, uhrin tehtävänä on aloittaa toimet, jotta hän saa rikoksenteikijältä vahingonkorvaukset.

Asianajajan tehtävänä on yleensä valvoa, että vahingot korvataan, ensiksi sovinnollisesti, olemalla yhteydessä tuomitun asianajajaan, tai vaatimalla tuomion pakkotäytäntöönpanoa ulosottomiehen välityksellä.

Jos tuomioistuin määrää ehdonalaisen tuomion, johon sisältyy velvollisuus maksaa korvauksia, tuomioiden täytäntöönpanosta vastaava yleinen syyttäjä valvoo, että tuomittu täyttää velvollisuutensa.

Jos rikoksenteikijä ei maksa korvausta, voiko valtio maksaa uhrille etumaksua tämän sijasta? Millä ehdoin?

Oikeudenkäynnin kuluessa tuomioistuin voi määrätä etumaksun maksamisesta esimerkiksi asiantuntijalausuntoa odottaessa. Jos rikoksenteikijä kieltäytyy tai ei kykene maksamaan tätä etumaksua, oikeusministeriö voi hoitaa sen asianmukaisesti todistetun tarpeen vaatiessa.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta valtiolta?

Tietyillä rikoksen uhreilla on oikeus valtion talousarviosta maksettavaan korvaukseen rikosten aiheuttamista henkilövahingoista kärsineille uhreille maksettavista korvauksista 12. maaliskuuta 1984 annetun ja sittemmin muutetun lain mukaisesti. Tämä on merkittävä toimenpide uhrien hyväksi niissä tapauksissa, joissa

rikoksenteikijää ei ole tunnustettu; rikoksenteikijä on tunnustettu mutta häntä ei löydetä; rikoksenteikijä on maksukyvytön.

Saadakseen korvausta uhrin on oltava yhteydessä oikeusministeriöön, joka tekee päätöksen vahingonkorvausvaatimuksesta. Vaatimus on laadittava ranskaksi, saksaksi tai luxemburgiksi, ja siinä on ilmoitettava tapahtumien ajankohta, paikka ja luonne. Hakemukseen on liitettävä todisteet uhrin kärsimästä vahingosta ja siihen liittyneiden tapahtumien kulusta.

Vahingonkorvausoikeudelle on asetettu tiettyjä ehtoja, jotka uhrin on ehdottomasti täytettävä:

Uhrin on asuttava vakituisesti Luxemburgin suurherttuakunnassa tai hänen on oltava Euroopan unioniin tai Euroopan neuvostoon kuuluvan maan kansalainen. Lisäksi uhrin on rikoksen ajankohtana oleskeltava laillisesti suurherttuakunnassa tai hänen on oltava rikosprosessilain 382-1 :ssä tarkoitetun rikoksen uhri (*ihmiskauppa*).

Kärsityn vahingon on oltava seurausta tahallisista teoista, jotka täyttävät rikoksen tunnusmerkit.

Kyseessä on oltava henkilövahinko eikä pelkästään omaisuusvahinko (vahingonkorvauksia ei myönnetä esimerkiksi pelkästä varkaudesta).

Vahingosta täytyy aiheutua uhrille vakavaa haittaa. Haitta voi olla seurausta tulojen menetyksestä tai alenemisesta, lisääntyneistä tai poikkeuksellisista kustannuksista, työkyvyttömyydestä, koulunkäynnin keskeytymisestä, fyysisestä tai henkisestä vauriosta, muusta kuin taloudellisesta vahingosta tai ulkonäköön liittyvästä vahingosta taikka ruumiillisesta tai henkisestä kärsimyksestä. Jos henkilö on joutunut jonkin rikosprosessilain 372–376 :ssä tarkoitetun seksuaalirikoksen uhriksi, hänen ei tarvitse esittää todisteita ruumiillisen tai henkisen koskemattomuuden loukkaamisesta, vaan sen katsotaan tapahtuneen oletusarvoisesti.

Vahingonkorvaus tulee valtion maksettavaksi ainoastaan, jos uhri ei voi saada todellista ja riittävää korvausta milteään muulta taholta, *kuten rikoksenteikijältä, sosiaaliturvasta tai henkilövakuutuksesta*.

On syytä tiedostaa, että vahingonkorvaus voidaan evätä tai sen määrää voidaan pienentää syistä, jotka liittyvät uhrin käyttäytymiseen tapahtumien yhteydessä tai hänen suhteeseensa rikoksenteikijään.

Uhri voi nostaa siviilikanteen ja vaatia korvausta rikoksenteikijältä myös sen jälkeen, kun valtio on maksanut hänelle vahingonkorvausta, jos hän katsoo korvauksen riittämättömäksi. Tässä tapauksessa uhrin on ilmoitettava tuomioistuimelle tapauksen mukaan, että hän on esittänyt korvausvaatimuksen valtiolle tai että hän on jo saanut tällaisen korvauksen valtiolta.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta, jos rikoksentehtäjä ei tuomita?

Uhrilla on oikeus korvaukseen, jos rikoksentehtäjä ei tuomita, edellyttäen, että hän on rikoksen uhri, ja jos rikoksentehtäjä ei ole tunnistettu tai hänet on tunnistettu, mutta häntä ei löydetä, tai jos hän on maksukyvytön.

Jos asiaa ei ole käsitelty oikeudessa eikä tuomioistuimissa ole määrittänyt maksettavaa korvausta, oikeusministeriö voi myöntää kiinteämääräisen korvauksen ja /tai tilata asiantuntijalausannon, jolla määritetään uhrille myönnettävän korvauksen määrä.

Onko mahdollista saada etumaksua sillä aikaa kun korvaushakemusta käsitellään?

Oikeusministeriö voi asianmukaisesti todistetun tarpeen vaatiessa myöntää etumaksun oikeuskäsittelyn aikana.

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua

Olen joutunut rikoksen uhriksi - mihin voin ottaa yhteyttä, jotta saan apua ja tukea?

Rikoksen uhrina voit ottaa yhteyttä ennen muuta seuraaviin tukipalveluihin:

A. Julkiset palvelut:

Sosiaaliviranomainen (Service central d'assistance sociale, SCAS) - Uhrien tukipalvelut (*Services d'Aide aux Victimes SAV*) Luxemburgissa

Tukityypit:

psykologinen neuvonta ja psykoterapia

oikeudellinen tietopalvelu

terapiaryhmä lähisuhdeväkivallan uhreille

koko oikeusprosessin kattava tuki- ja neuvontapalvelu

YHTEYSTIEDOT:

Bâtiment Plaza Liberty, Entrée C

12-18, rue Joseph Junck

L-1839 Luxembourg

Puhelin: +352 475821-627

+352 475821-628

GSM: +352 621 32 65 95

Sähköposti: [✉ scas-sav@justice.etat.lu](mailto:scas-sav@justice.etat.lu)

Verkkosivusto: [✉ https://justice.public.lu/fr/aides-informations/assistance-sociale/scas-service-aide-victimes.html](https://justice.public.lu/fr/aides-informations/assistance-sociale/scas-service-aide-victimes.html)

B. Kansalaisjärjestöt:

1. Rikoksen uhrin tuki (Aide aux Victimes de la Criminalité) - Wäisse Rank Lëtzebuerg Asbl

Tukityypit:

oikeudellinen neuvontapalvelu

henkinen, taloudellinen ja aineellinen tuki

YHTEYSTIEDOT:

84, rue Adolphe Fischer

L-1521 Luxembourg

Puhelin: +352 402040

Sähköposti: [✉ wrl@pt.lu](mailto:wrl@pt.lu)

Verkkosivusto: [✉ http://www.benevolat.public.lu/de/espace-benevole/decouvrir-associations/chercher-association/associations/?~=/de/assoc/212](http://www.benevolat.public.lu/de/espace-benevole/decouvrir-associations/chercher-association/associations/?~=/de/assoc/212)

2. Lähisuhdeväkivallan uhrien tukipalvelut

Kolme palvelukeskusta:

- **SAVVD**, jota ylläpitää Luxemburgissa toimiva yhdistys *Femmes en détresse* (Ahdingossa olevat naiset)

Tukityypit:

psykososiaalinen neuvonta

oikeudellinen neuvonta ja tuki

oikeudellinen, hallinnollinen ja sosiaalinen tiedotus ja tuki sen jälkeen, kun syyttäjä on määrännyt väkivallan tekijän lähestymiskieltoon

oikeudellisten toimenpiteiden suunnittelu

uhrin tukeminen muun muassa tuomioistuimissa, asianajajan luona ja lääkärikäynnillä

opastus

neuvonta ja suojeleminen häirinnän uhreille

uhrin suojelemissuunnitelman laatinta

YHTEYSTIEDOT:

BP 1024

L-1010 Luxembourg

Puhelin: +352 26481862

Faksi: +352 26481863

Sähköposti: [✉ contact@savvd.lu](mailto:contact@savvd.lu)

Verkkosivusto: [✉ http://fed.lu/wp/services/savvd/](http://fed.lu/wp/services/savvd/)

- **PSY EA**, Luxemburg, jota ylläpitää Luxemburgin *Femmes en détresse* -yhdistys

Palvelua tarjotaan väkivallantehtäjän lähestymiskiellon määräämisen yhteydessä alaikäisille, jotka ovat joutuneet suoraan tai välillisesti lähisuhdeväkivallan uhriksi.

Tukityypit:

lähisuhdeväkivallan uhriksi joutuneista lapsista ja nuorista huolehtiminen lähestymiskiellon yhteydessä

psykologinen tuki lähisuhdeväkivallan uhriksi joutuneille lapsille ja nuorille sekä heidän omaisilleen

YHTEYSTIEDOT:

BP 1024

L-1010 Luxembourg

Puhelin: +352 26482050

Faksi: +352 26481863

Sähköposti: contact@psyeya.lu

Verkkosivusto: <http://fed.lu/wp/services/psyeya/>

- **ALTERNATIVES**, jota ylläpitää Dudelangessa toimiva **Fondation Pro Familia**

Neuvontakeskus, joka tarjoaa lähestymiskielion määräämisen yhteydessä tukea alaikäisille, jotka ovat joutuneet suoraan tai välillisesti lähisuhdeväkivallan uhriksi.

Tukityypit:

lähisuhdeväkivallan uhriksi joutuneista lapsista ja nuorista huolehtiminen, kun väkivallantekijä on määrätty lähestymiskieltoon

YHTEYSTIEDOT:

5, Route de Zoufftgen

L-3598 Dudelange L-1010 Luxembourg

Puhelin: +352 51727289

Sähköposti: alternatives@profamilia.lu

Verkkosivusto: <http://www.profamilia.lu/Enfants+Adolescents>

[/ALTERNATIVES+ _+Centre+de+consultation+pour+enfants+et+adolescents+victimes+de+violence-p-470.html](http://www.profamilia.lu/Enfants+Adolescents)

3. Neuvontapalvelut väkivallan uhreiksi joutuneille naisille

Tukityypit:

puhelinneuvonta

psykososiaalinen neuvonta

oikeudellinen, hallinnollinen ja sosiaalinen tiedotus ja tuki

oikeudellisten toimenpiteiden suunnittelu

uhrin tukeminen muissa tilanteissa, kuten asianajajan luona, tuomioistuimessa ja poliisilaitoksella

sisäänottohaastattelu naisten majoituspaikassa

koulutus ja luennot lähisuhdeväkivallan alalla

seminaarit ja keskusteluryhmät

Neljä palvelukeskusta:

- **VISAVI** (Vivre Sans violence eli Elämä ilman väkivaltaa), jota ylläpitää Luxemburgin **Femmes en détresse** -yhdistys

Neuvontakeskus lähisuhdeväkivallan uhreiksi joutuneille naisille

YHTEYSTIEDOT:

2, rue Adolphe Fischer

L-2714 Luxembourg

Puhelin: +352 490877-1

Faksi: +352 26482682

Sähköposti: feminfo@visavi.lu

Verkkosivusto: <http://fed.lu/wp/services/visavi/>

- **FOYER SUD (eteläinen vastaanottokeskus, Esch-sur-Alzette)**, jota ylläpitää **Conseil national des femmes du Luxembourg** (Luxemburgin kansallinen naisasianeuvosto)

Neuvontakeskus ahdingossa oleville naisille, myös väkivallan uhreille.

YHTEYSTIEDOT:

41, rue de Luxembourg

L-4220 Esch sur Alzette

Puhelin: +352 545577 / 26530326 / 545757

Faksi: +352 54575757

Sähköposti: foyersud@pt.lu

Verkkosivusto: <http://www.cnfl.lu/site/foyersud.html>

- **Centre OZANAM**, Luxemburg

- **Centre OZANAM Nord**, Wiltz, jota ylläpitää **Maison de la Porte Ouverte** -säätiö

Neuvontakeskus ahdingossa oleville naisille, myös väkivallan uhreille.

YHTEYSTIEDOT:**Ozanam Luxembourg**

64, rue Michel Welter

L-2730 Luxembourg

Puhelin: +352 488347

Sähköposti: ozanam@fmpo.lu

Verkkosivusto: <http://fmpo.lu/foyers/centre-ozanam/>

YHTEYSTIEDOT:**Ozanam Nord**

49, Grand-Rue

L-9530 Wiltz

Puhelin: +352 26953959

Sähköposti: ozanam.nord@fmpo.lu

Verkkosivusto: <http://fmpo.lu/foyers/centre-ozanam-nord/>

- **PROFAMILIA**, jota ylläpitää Dudelangen **Fondation Pro Familia**

Neuvontakeskus ahdingossa oleville naisille, myös väkivallan uhreille.

YHTEYSTIEDOT:

5, route de Zoufftgen
L-3598 Dudelange
Puhelin: +352 517272-41
Faksi: +352 522188
Sähköposti: [✉ femmes@profamilia.lu](mailto:femmes@profamilia.lu)
Verkkosivusto: [✉ http://www.cnfl.lu](http://www.cnfl.lu)

4. Neuvontakeskus väkivallan uhreiksi joutuneille lapsille ja nuorille.

Neljä palvelukeskusta:

- **PSY EA**, jota ylläpitää Luxemburgin **Femmes en détresse** -yhdistys

Psykologinen palvelu lähisuhdeväkivallan uhriksi tai todistajaksi joutuneille 3-21-vuotiaille lapsille ja nuorille sekä heidän omaisilleen.

Tukityypit:

Psykologinen tuki lähisuhdeväkivallan uhriksi tai todistajaksi joutuneille lapsille, alaikäisille ja täysi-ikäisille nuorille sekä heidän omaisilleen.

YHTEYSTIEDOT:

BP 1024
L-1010 Luxembourg
Puhelin: +352 26482050
Faksi: +352 26481863
Sähköposti: [✉ contact@psyea.lu](mailto:contact@psyea.lu)
Verkkosivusto: [✉ http://fed.lu/wp/services/psyea/](http://fed.lu/wp/services/psyea/)

- **ALTERNATIVES**, jota ylläpitää Dudelangen **Fondation Pro Familla**

Neuvontapalvelu fyysisen ja henkisen väkivallan uhriksi tai todistajaksi joutuneille 0-21-vuotiaille lapsille ja nuorille sekä heidän omaisilleen.

Tukityypit:

psykologinen tuki lapsille ja heidän omaisilleen
lämpimien perhesuhteiden ja vastavuoroisen kunnioituksen tukeminen
väkivallan tiedostaminen ja ehkäiseminen

YHTEYSTIEDOT:

5, Route de Zoufftgen
L-3598 Dudelange L-1010 Luxembourg
Puhelin: +352 51727289
Sähköposti: [✉ alternatives@profamilia.lu](mailto:alternatives@profamilia.lu)
Verkkosivusto: [✉ http://www.profamilia.lu/Enfants+Adolescents](http://www.profamilia.lu/Enfants+Adolescents)
[/ALTERNATIVES+_+Centre+de+consultation+pour+enfants+et+adolescents+victimes+de+violence-p-470.html](#)

- **OXYGENE**, jota ylläpitää Dudelangen **Femmes en détresse** -yhdistys

Neuvonta- ja tietopalvelu ahdingossa oleville (12-21-vuotiaille) tytöille, jotka ovat joutuneet fyysisen, henkisen tai seksuaalisen väkivallan uhriksi.

Tukityypit:

henkilökohtaiset haastattelut
tukeminen hallinnollisissa menettelyissä
auttaminen valvotun majoituksen etsinnässä
auttaminen Meederchershaus-turvakotiin pääsyssä

YHTEYSTIEDOT:

2, rue Adolphe Fischer
L-2714 Luxembourg
Puhelin: +352 494149
Faksi: +352 27125989
Sähköposti: [✉ infofilles@pt.lu](mailto:infofilles@pt.lu)
Verkkosivusto: [✉ http://fed.lu/wp/services/oxygene/](http://fed.lu/wp/services/oxygene/)

- **ALUPSE DIALOGUE**, jota ylläpitää Luxemburgissa toimiva **Alupse** -yhdistys

Psykologista neuvontaa ja terapiaa tarjoava palvelu fyysisen, henkisen tai seksuaalisen väkivallan uhriksi joutuneille 0-21-vuotiaille lapsille ja nuorille sekä heidän omaisilleen.

YHTEYSTIEDOT:

8, rue Tony Bourg
L- 1278 Luxembourg
Puhelin: +352 261848-1
Faksi: +352 26196555
Sähköposti: [✉ alupse@pt.lu](mailto:alupse@pt.lu)
Verkkosivusto: [✉ http://www.alupse.lu/fr/lassociation-alupse/](http://www.alupse.lu/fr/lassociation-alupse/)

5. Neuvonta-, tieto- ja tukikeskus - infoMann, jota ylläpitää Luxemburgissa toimiva yhdistys **actTogether**. Keskuksen palvelut on tarkoitettu ahdingossa oleville väkivallan uhriksi joutuneille miehille ja pojille.

Tukityypit:

psykologinen ja sosiaalinen tuki ja neuvonta
tiedotus- ja dokumentointipalvelu
tietoisuuden lisääminen ja koulutus
mukanaolo ja tukeminen miesten vastaanottoyksikköön pääsemisessä

YHTEYSTIEDOT:

5, Cour du Couvent
L-1362 Luxembourg

Puhelin: +352 27497265
Faksi: +352 27496565
Sähköposti: info@infomann.lu

Verkkosivusto: <http://www.infomann.lu/>

6. Valtuutettu neuvonta- ja tukikeskus väkivallan, myös lähisuhdeväkivallan, tekijöille - Riicht eraus, Luxemburg, jota ylläpitää **Luxemburgin Punainen Risti**
Tukityypit:

oikeuden määräämä tai vapaaehtoinen lähisuhdeväkivallan tekijöiden (miesten ja naisten) neuvonta, kuunteleminen, tukeminen ja auttaminen lähestymiskiellon määräämisen yhteydessä

tekijöiden tietoisuuden ja vastuunoton edistäminen

uhrien lyhytaikainen suojelu

konfliktien hallinta ja itseluottamuksen edistäminen

muuttamaan valmiin henkilön tukeminen

avustaminen sellaisten käytännön strategioiden kehittämisessä, joiden avulla tekijä onnistuu muuttamaan asennettaan ja käyttäytymistään pysyvästi sellaisten henkilöiden tukeminen, jotka haluavat muuttaa väkivaltaista käyttäytymistään

keskusteluryhmä

YHTEYSTIEDOT:

73, rue Adolphe Fischer

L-1520 Luxembourg

Puhelin: +352 2755-5800

Punaisen Ristin puhelinpalvelu: +352 51277255

Faksi: +352 2755-5801

Sähköposti: riichteraus@croix-rouge.lu

Verkkosivusto: <http://www.croix-rouge.lu/riichteraus/>

7. Ihmiskaupan uhrien tukipalvelu

Kaikkien ihmiskaupan uhrien (naisten ja lasten) avo- ja laitoshoido.

Palvelua tarjoavat seuraavat kaksi tahoa, joiden toimintaa koordinoidaan:

- **SAVTEH**, jota ylläpitää Luxemburgin **Femmes en détresse** -yhdistys

- **COTEH**, jota ylläpitää Luxemburgin **Maison de la Porte Ouverte** -säätiö

Tukityypit:

puhelinneuvonta ja henkilökohtainen neuvonta

psykososiaalinen tuki ja valvonta

psykologinen tukeminen ja vakauttaminen

neuvonnan tai lääkärin hoidon järjestäminen

uhrin tukeminen käytäessä rikospoliisin luona tunnistamista varten

uhrin poliisin ja syyttäjälaitoksen kanssa tekemän yhteistyön tukeminen

uhrin tukeminen erityisesti oikeus-, hallinto- ja sosiaaliviranomaisten kanssa asiointissa

laitoshoidon koordinointi ja uhrin majoituksen järjestäminen sukupuolen ja iän mukaan

aineellinen ja taloudellinen avustaminen

tiedottaminen ihmiskaupan uhrien oikeuksista, oikeudellisista ja hallinnollisista menettelyistä sekä saatavilla olevista etuuksista

yhteydenotto lähtömaan kansalaisjärjestöihin vapaaehtoisen paluun yhteydessä

YHTEYSTIEDOT:

SAVTEH

BP 1024

L-1010 Luxembourg

Puhelin: +352 26482631

Faksi: +352 26482682

GSM: +352 621316919

Sähköposti: traite.humains@visavi.lu

Verkkosivusto: <http://fed.lu/wp/services/savteh/>

COTEH

Puhelin: +352 24873622

GSM: +352 621351884

Sähköposti: coteh@fmpo.lu

Verkkosivusto: <http://fmpo.lu/services/service-dassistance-aux-victimes-de-la-traite-des-etres-humains/>

C. Poliisi:

Police Grand-Ducale

Direction Générale

L-2957 Luxembourg

Puhelin: +352 4997-1

Hätäpuhelin: 113

Faksi: (+352) 4997-2099

Sähköposti: contact@police.public.lu

Verkkosivusto: <http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/>

D. Paikalliset viranomaiset:

Oikeudellinen vastaanotto- ja tiedotuspalvelu (Service d'accueil et d'information juridique)

- **DIEKIRCH**

Justice de paix
Place Joseph Bech
L-9211 Diekirch
Puhelin: +352 802315

- ESCH-SUR-ALZETTE

Justice de Paix
Place Norbert Metz
L-4239 Esch-sur-Alzette
Puhelin: +352 541552

- LUXEMBURG

Cité judiciaire
Bâtiment BC
L-2080 Luxembourg
Puhelin: +352 221846

Verkkosivusto: <http://www.justice.public.lu/fr/aides-informations/accueil-info-juridique/>

Oikeudellinen tiedotuspalvelu "Naisten oikeudet":

PARQUET GÉNÉRAL

Cité judiciaire
Bâtiment BC
L-2080 Luxembourg

Verkkosivusto: <http://www.justice.public.lu/fr/aides-informations/droits-femme/index.html>

E. Ministeriöt:

- Oikeusministeriö (Ministère de la Justice)

13, rue Adolphe Fischer
L-2934 Luxembourg
Puhelin: +352 247-84537

Faksi: +352 26684861

Sähköposti: info@mj.public.lu

Verkkosivusto: <http://www.mj.public.lu/>

Toimialat:

siviiliasiat

rikosasiat: uhreille maksettavat vahingonkorvaukset, oikeusapu, rikosasioiden sovittelu

kaupalliset asiat

oikeudellinen organisaatio

hallinnollisten riita-asioiden yleinen koordinointi hallintotuomioistuimissa

rangaistuslaitokset

- Sisäministeriö (Ministère de l'Intérieur)

BP 10
L-2010 Luxembourg
Puhelin: +352 247-84600

Faksi: +352 221125

Sähköposti: info@miat.public.lu

Verkkosivusto: <http://www.mi.public.lu/>

Seuraavat 28. tammikuuta 2015 annetun asetuksen mukaiset tehtävät:

pelastuspalvelujen koordinointi

yhteistyö kansalaisjärjestöjen kanssa

- Sisäisen turvallisuuden ministeriö (Ministère de la Sécurité intérieure)

19-21, Boulevard Royal
L-2449 Luxembourg

Puhelin: +352 247-84659

Faksi: +352 227276

Sähköposti: secretariat@msi.etat.lu

Verkkosivusto: http://www.gouvernement.lu/3313529/minist_securite_interieure

Uhreille 28. tammikuuta 2015 annetun asetuksen mukaisesti tarjottava tuki:

Luxemburgin poliisi, poliisitoiminnan valvontalaitos, oikeus- ja sisäasioita koskeva EU:n politiikka, kansainvälistä poliisiyhteistyötä koskeva politiikka

- Tasa-arvoministeriö (Ministère de l'Égalité des Chances)

6A, bd. F. D. Roosevelt
Hôtel Terres Rouges
L-2921 Luxembourg

Puhelin: +352 247-85806

Faksi: +352 241886

Sähköposti: info@mega.public.lu

Verkkosivusto: <http://www.mega.public.lu/fr/index.html>

Toimialat:

lähisuhdeväkivalta

väkivallan torjunnassa tehtävää ammattilaisten yhteistyötä käsittelevä komitea

kumppanuus ja hallinta yhtäläisiä mahdollisuuksia käsittelevän ministeriön (MEGA) valtuuttamien kansalaisjärjestöjen kanssa seuraavilla aloilla:

lähisuhdeväkivallan uhrien ja tekijöiden avo- ja laitoshoido, ahdingossa olevat naiset ja miehet, sukupuoleen perustuva väkivalta sekä ihmiskauppa

kumppanuus ja yhteistyö valtion valtuuttamien kansalaisjärjestöjen kanssa väkivallan uhriksi joutuneista ahdingossa olevista henkilöistä huolehtimisessa

Rikoksen uhrien päivystyspuhelin

- Luxemburgin poliisi

palvelupuhelin: 113

joka päivä 24 t / vrk

- Luxemburgin Punainen Risti

palvelupuhelin: 2755

joka päivä klo 7-22

- Fraenhaus (Femmes en détresse)

palvelupuhelin: +352 448181

joka päivä 24 t / vrk

- Fraentelefon (Femmes en détresse)

palvelupuhelin: +352 448181

maanantaista perjantaihin klo 9-15

Onko uhrille tarjottava tuki maksutonta?

Millaista tukea voin saada valtiolta tai viranomaisilta?

Kyllä, uhrille tarjottava tuki on **maksutonta**.

Millaista tukea voin saada kansalaisjärjestöiltä?

Ks. edellä kohdassa B oleva ensimmäinen vastaus.

Päivitetty viimeksi: 24/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.